

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Угорницького ліцею
Івано-Франківської міської ради,
Марія ПЕТРУНІВ
30 серпня 2024 року

**Освітня програма
Угорницького ліцею
Івано-Франківської міської ради
на 2024/2025 навчальний рік**

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради ліцею
від 30.08.2024 р. протокол №1

Структура освітньої програми

Угорницького ліцею Івано-Франківської міської ради

1. Призначення закладу та засіб його реалізації.
2. Опис «моделі» випускника закладу.
3. Цілі та задачі освітньої діяльності закладу.
4. Освітня програма та її обґрунтування.
 - 4.1 Освітня програма початкової освіти.
 - 4.2 Освітня програма для 5-6 класів НУШ.
 - 4.3 Освітня програма базової середньої освіти.
 - 4.4 Освітня програма повної (профільної) середньої освіти.
 - 4.5 Освітня програма для дітей з особливими освітніми потребами (інклюзивне навчання).
5. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.
6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.
7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.
8. Навчальні плани (додатки).

Розділ 1. Призначення закладу та засіб його реалізації.

Угорницький ліцей Івано-Франківської міської ради у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу.

Основною метою діяльності закладу є безперервний процес виявлення і розвитку здібностей кожної дитини, формуванню духовно багатой, фізично розвиненої, творчо мислячої, конкурентоспроможної особистості – громадянина України.

Головними завданнями закладу є :

- забезпечення умов для якісного надання освітніх послуг шляхом тісної взаємодії в системі «здобувачі освіти - батьки здобувачів освіти - педагоги»;
- створення сприятливого освітнього середовища на основі демократизації, гуманізації, співпраці, співтворчості, спрямоване на зміцнення здоров'я дітей, створення умов для фізичного розвитку, соціальної адаптації, духовного зростання;
- орієнтувати внутрішній світ дитини на збагачення індивідуального досвіду, самопізнання, самооцінки, саморозвитку, самовизначенні, самореалізації.

Призначення закладу - реалізація права дитини на здобуття повної загальної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності;
- дотримання фінансової дисципліни.

Основним засобом реалізації призначення закладу є здійснення освітньої діяльності до загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

- I ступінь - початкова загальна освіта;
- II ступінь - базова загальна освіта;
- III ступінь - повна загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітня програма, реалізована в закладі, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» у закладі організована інституційна(очна і дистанційна) форма освіти. Також, при потребі, може бути організована за такими формами:

- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.

Організація індивідуальної форми навчання визначається та організовується згідно з Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 та Наказ Міністерства освіти і науки України № 367 “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”

2. Опис моделі випускника закладу

Випускник закладу має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Випускник – це громадянин держави, який:

- є патріотом;
- має активну життєву позицію щодо реалізації ідеалів і цінностей України;
- є інноватором;
- прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни;
- є особистістю, якій притаманні демократична громадянська культура, усвідомлення особистої та національної гідності, взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її громадянською відповідальністю;
- уміє критично мислити;
- уміє працювати в команді;
- здатний до самоосвіти і саморозвитку;
- уміє вчитися протягом життя.

3. Цілі та задачі освітнього процесу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем закладу в освітньому просторі міста, області, мікрорайону.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу.

4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти (далі освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Угорницького ліцею Івано-Франківської міської ради початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Відповідно до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається з шести років.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі засад інтеграції, міжпредметних і внутрішньопродметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування цілісного світогляду. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу

освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

4.1. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма школи I ступеня (1-4 клас) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», на основі Типової освітньої програми та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 та на основі Типової освітньої програми та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року №1273 (Типова освітня програма під керівництвом Шияна Р.Б.).

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Також програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження:

- ✓ для 1-х класів 700 годин/навчальний рік
- ✓ для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік
- ✓ для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік
- ✓ для 4-х класів - 910 годин/навчальний рік

Навчальний план додається (додаток №1)

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах кожного предмета зокрема.

У початковій школі здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні іноземних мов, інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 зі змінами – лист МОН України №1\9-322 від 18.05.2018).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мовно-літературна, зокрема: Рідномовна освіта (українська мова та література; (МОВ)
- ✓ Іншомовна освіта (ІНО)
- ✓ Математична (МАО)
- ✓ Природнича (ПРО)
- ✓ Технологічна (ТЕО)
- ✓ Інформатична (ІФО)
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- ✓ Громадянська та історична (ГІО)
- ✓ Мистецька (МІО)
- ✓ Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна освітня галузь. Рідномовна освіта (українська мова і література)

Пояснювальна записка

Освітню програму з рідномовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою рідномовної освіти для загальної середньої освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою; формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** рідномовної освіти у початковій школі є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістової лінії **«Взаємодіємо усно»** (мовець / слухач - слухач / мовець). Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації, оцінювання та використання усної інформації в реальній мовленнєвій практиці (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі тощо).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії **«Читаємо»** (читач - автор), **«Взаємодіємо письмово»** (автор - читач), **«Досліджуємо медіа»** (читач / глядач / слухач - автор). Ці змістові лінії забезпечують здобуття досвіду

опосередкованого спілкування, опанування кола знань (понять, уявлень) та вмінь, що дають змогу учням удосконалювати комунікативну компетентність.

Змістова лінія «**Читаємо**» спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у доборі текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Змістова лінія «**Взаємодіємо письмово**» передбачає залучення учнів до реальної писемної практики, зокрема за допомогою цифрових пристроїв та в режимі онлайн. Результатом такої роботи є базові вміння створювати писемні висловлювання у реальному та віртуальному просторі та редагувати їх.

Змістова лінія «**Досліджуємо медіа**» передбачає ознайомлення школярів з основами медіаграмотності. Діти формують уявлення про межу між реальним світом і світом мас-медіа. Вони вчаться інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Змістова лінія «Досліджуємо медіа» пропонує інструмент для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Змістова лінія «**Досліджуємо мовлення**» забезпечує дослідження мовних закономірностей і формування на цій основі свідомих мовленнєвих умінь (орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних, словотвірних). Також у межах цієї змістової лінії учні опановують виражальні засоби художніх текстів, що в цілому сприяє творенню індивідуального стилю мовлення.

Змістова лінія «**Театралізуємо**» слугує розвитку комунікативних умінь учнів, зокрема вміння моделювати різні ситуації спілкування, обирати відповідні комунікативні стратегії, досліджувати несловесні засоби спілкування. Увага до несловесних засобів приділятиметься і в змістових лініях «Взаємодіємо усно» та «Досліджуємо медіа», а сам прийом театралізації може використовуватися й у змістовій лінії «Читаємо».

Специфіка змістової лінії «**Театралізуємо**» пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де учні здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової лінії «Театралізуємо» учні досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію. Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до сценічної творчості, в умовах якої школярі набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, ініціативності, самосвідомості й самоєфективності, уміння мобілізувати інших, долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами.

Мовно-літературна освітня галузь. Іншомовна освіта (англійська)

Пояснювальна записка

Освітню програму з іншомовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого

міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чію мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти» (Йдеться про документ: Common European Framework of reference for language learning, teaching and assessment).

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі **змістові лінії**: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній **«Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання»**. Змістова лінія **«Сприймання на слух»** передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/ або невербально.

Змістова лінія **«Усна взаємодія»** спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та

давати відповіді про себе та щоденні справи. Змістова лінія «*Усне висловлювання*» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії «*Зорове сприймання*» (читач - автор), «*Писемна взаємодія*», «*Писемне висловлювання*», «*Онлайн взаємодія*». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учнів здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «*Зорове сприймання*» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «*Писемне висловлювання*» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації. Результатом опрацювання змістової лінії «*Онлайн взаємодія*» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітня програма з математики спрямована на формування в учнів математичної компетентності, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової освіти (далі Стандарт).

Метою математичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** математичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;
- формування та розвиток усвідомлених обчислювальних навичок;
- вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінювання, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;
- набування досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;
- розвиток уміння сприймати, перетворювати та оцінювати здобуту інформацію, використовуючи різні джерела, зокрема й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти, відповідно до окресленої мети і сформульованих завдань, визначено такі **змістові лінії**. «Лічба», «Числа. Дії з

числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

У межах змістових ліній *«Лічба»*, *«Числа. Дії з числами»* здійснюється формування поняття числа, насамперед через розуміння принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій із цими числами - порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач.

У рамках змістової лінії *«Вимірювання величин»*, спираючись на суб'єктний досвід та допитливість, молодші школярі вчаться *вимірювати величини* (довжина, маса, температура, час, місткість (об'єм) за допомогою підручних засобів та вимірювальних приладів, а також оперувати грошима.

Водночас учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин.

У процесі навчальної роботи з різними величинами виокремлюється також і *робота з геометричним матеріалом*, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єктів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, зокрема й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія *«Просторові відношення. Геометричні фігури»*).

У межах змістової лінії *«Робота з даними»* формуються початкові вміння для опрацювання даних (визначення, впорядкування, аналіз та фіксація), поданих в умові задачі чи зібраних за допомогою опитувальника тощо).

У рамках усіх змістових ліній здійснюється формування в учнів початкових умінь із математичного моделювання, зокрема під час передбачення ймовірного результату, дослідження реальних об'єктів та процесів, розв'язування навчально-пізнавальних і практико зорієнтованих задач тощо.

Природнича освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму природничої освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** природничої освітньої галузі у початковій школі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до природоохоронних акцій;

- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження);
- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа - жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі **змістові лінії**: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія **«Я пізнаю природу»** спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спостережень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія **«Я у природі»** передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довкіллі.

Змістова лінія **«Я в рукотворному світі»** спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проєктів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проєктній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування умінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими **змістовими лініями**: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія **«Технічна творчість і техніка»** спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо. Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу.

Змістова лінія **«Світ технологій»** має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів - від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо. Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо).

Організація екскурсій на підприємства, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія **«Світ ремесел»** має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як до культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо. Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; а також до матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія **«Побут»** має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за

рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/ учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** інформатичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри;
- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за **змістовими лініями**: “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”. У рамках змістової лінії **“Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”** формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення

про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об'єктів та створення на основі цього простих моделей об'єктів.

Змістова лінія **“Моя цифрова творчість”** розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого самовираження, презентації себе і продуктів власної діяльності, вирішення завдань інших освітніх галузей.

В основі змістової лінії **“Комунікація та співпраця”** - ознайомлення із доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайн-ового чи офлайн-ового середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія **“Я і цифрові пристрої”** реалізується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв'язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати

інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров'я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/ учениці.

Змістову лінію **“Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”** спрямовано на створення безпечних умов для учня / учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров'я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилання на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування.

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої освіти є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної

залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує;
- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;
- розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;
- формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;
- формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;
- розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;
- сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;
- формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;
- створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома **змістовими лініями**. «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія **«Безпека»** передбачає розвиток навичок безпечної поведінки вдома, школі та у природному і техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, дотримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія **«Здоров'я»** спрямована на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, і протидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія **«Добробут»** забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємointegraцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня / учениці власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між

історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** громадянської та історичної освіти у початковій школі є:

- здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій;
- утвердження власної гідності, формування цінності свободи і прав людини, усвідомлення своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших;
- формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки;
- удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра / школярки;
- розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації;
- створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опановувати потрібні для цього знання, вміння та навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких **змістових ліній**. «Я - Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми - громадяни України. Ми - європейці».

Змістова лінія **«Я — Людина»** передбачає залучення учня / учениці до опрацювання та використання для самоідентифікації елементарної інформації про людину як унікальну у Всесвіті істоту, яка творить себе як особистість, формує свій характер і розвиває цінні якості у процесі пізнавальної і трудової діяльності. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє самопізнанню учнів, усвідомленню власних потреб, уподобань, здібностей та інтересів, заохочує обирати цілі особистісного зростання (бути відповідальним, чесним тощо), допомагає утверджувати гідність та неповторність будь-якої людини.

Змістова лінія **«Я серед людей»** забезпечує усвідомлення ролі зв'язків, які існують між людьми, значення рідні, друзів, приятелів, спільнот, із якими дитина себе ідентифікує. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє набуттю досвіду громадянської поведінки та свідомому виборі норм і моделей поведінки, часто за певними взірцями.

Змістова лінія **«Моя культурна спадщина»** дає змогу учнівству усвідомити вкоріненість у національну, а також рідну за етнічним походженням культуру, власну належність до європейської цивілізації. Учні/ учениці отримують можливість дослідити місцеві пам'ятки, пізнати традиції та минуле своєї родини, рідної етнічної

групи, нації. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє розумінню значущості та різноманітності культурних надбань людства, формуванню умінь пізнавати минуле.

Змістова лінія *«Моя шкільна і місцева громади»* забезпечує розуміння учнем/ученицею базових норм шкільного та місцевого громадського життя, дає йому/їй змогу посилено долучатися до їх відтворення та модернізації. Пізнання шкільних і місцевих традицій, ознайомлення з громадянськими вчинками земляків, діяльністю шкільної адміністрації, місцевих органів влади та добровільних асоціацій, зорієнтованих на громадські справи, сприяє набуттю учнями первинного досвіду громадянської дії, демократичної поведінки та конструктивної взаємодії. Навчання в межах цієї змістової лінії забезпечує вироблення вмінь висловлювати та обстоювати свою думку та приймати інших, висувати власні ініціативи, планувати й організовувати посильні для дітей молодшого шкільного віку громадські справи.

Змістова лінія *«Ми - громадяни України. Ми - європейці»* дає учневі / учениці елементарні уявлення про національну символіку та державні атрибути України, націю (народ), державу, політику, владу, ключові події в історії України, підводить до прийняття демократичних цінностей та ідей євроатлантичної інтеграції Батьківщини. У межах цієї змістової лінії на прикладі відомих історичних постатей та національних героїв школярі усвідомлюють цінності патріотизму, активної громадянської позиції, самоповаги та ін.

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елементу змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Мистецька освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** навчання мистецтва у початковій школі є:

- збагачення духовного світу учня / учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;
- розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо - образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємозв'язках;
- формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні;

- формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;
- виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація окресленої мети та завдань здійснюється за **змістовими лініями**: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво».

Змістова лінія **«Художньо-практична діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне засвоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовияву. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що несуть твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані предмети або предмети за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі для загальної середньої освіти є формування в учня / учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:

- розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;
- розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;
- збереження та зміцнення здоров'я школярів;

- формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;
- формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;
- формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;
- розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;
- формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;
- усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;
- збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;
- формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для 1-4 класів охоплює такі **змістові лінії**: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Змістова лінія **«Базова рухова активність»** містить види діяльності, спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)»** пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, які б задовольняли потребу учнів у руховій активності та сприяли б формуванню комунікативних здібностей.

Змістова лінія **«Піклування про стан здоров'я та безпеку»** спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є **рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю**.

Задекларовані тут підходи до змісту занять фізичною культурою орієнтують учителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорсткої регламентації занять, підвищує їхню емоційну насиченість, забезпечує максимальну різноманітність форм, методів та засобів фізичного виховання, широке використання інноваційних технологій фізичного виховання.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти. Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть реалізовані очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми / тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування

учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань, розвиток умінь та формування уявлень через досвід практичної діяльності. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Організація освітнього процесу

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми - кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти; сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо. У своїй роботі педагогічні працівники використовують різні інтерактивні платформи, ресурси для урізноманітнення навчальних занять та підвищення інтересу до навчання у здобувачів освіти : learningapps, Всеосвіта, Вчи.юа, elrom, На урок, Все для вчителя, Початкова школа, wordwall, iMindMap, padlet.com, EDUC, Matific, ChilddevelopYouTube, Game-Game, Персональний сайт учителя музичного мистецтва Лашина Ольга Миколаївна.Voki, code.org, Kahoot.

Форми оцінювання здобувачів освіти

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 х класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей;
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження

навчальних досягнень на національному, обласному, міському, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, із шести років. Діти, яким 31 грудня виповнилося шість років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку

4.2 Освітня програма для 5-7 класів НУШ

Завдання освітніх ліній у 5-6 класі реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та

продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади; 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

12) Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість

навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально- пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

4. Перелік модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. Модельні навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Враховуючи особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин, педагогічний колектив навчального закладу буде використовувати в освітньому процесі такі модельні програми:

Перелік модельних навчальних програм для учнів 5 -7-х класів Угорницького ліцею

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор(и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська мова 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883
	Модельна навчальна програма "Українська література. 5 - 6 класи" для закладів загальної середньої освіти	авт. Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.).	Наказ МОН від12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма "Зарубіжна література. 5 - 6 класи"	. Ніколенко О.М., Ісаєва	Наказ МОН від12.07.2021р. №

	для закладів загальної середньої освіти	О.О., Клименко Ж.В.	795
	Модельна навчальна програма "Зарубіжна література. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	авт. Волощук Є. В., Слободянюк О. М.)	наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Joanna Kosta, Melanie Williams.	
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Істер О.С.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Алгебра 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Істер О.С.	(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883
	Модельна навчальна програма «Геометрія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Істер О.С.	
Природнична	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Географія 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.	у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143 М.
	Модельна навчальна програма «Хімія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автор Григорович О. В.	наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575
	Модельна навчальна програма «Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090
	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.	наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001
Громадянська та	Модельна навчальна програма	авт. Васильків	Наказ МОН

історична освіта	"Досліджуємо історію і суспільство. 5 - 6 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.).	І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.).	від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.	наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001
	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В.	наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001
Соціальна та здоров'я-збережувальна	Модельна навчальна програма "Здоров'я, безпека та добробут. 5 - 6 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти	авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма "Етика. 5 - 6 класи" для закладів загальної середньої освіти	авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма "Здоров'я, безпека та добробут. 5 - 6 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.	наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883
Технологічна	Модельна навчальна програма "Технології. 5 - 6 класи" для закладів загальної середньої освіти	авт. Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма "Технології. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Терещук А. І., Кліщ О. М., Мороз О. О.	наказ Міністерства освіти і науки України від 10.09.2024 № 1279

Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.)	наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня № 1001
Мистецька	Модельна навчальна програма "Мистецтво. 5 - 6 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти.	авт. Кондратова Л.Г.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма "Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти.	авт. Кондратова Л.Г.	наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоець Г.А., Боляк А.А.	Наказ МОН від 10.08.2021р. № 898
	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоець Г. А., Дутчак М. В.	наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185

5. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства

освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) 5-7 класи будуть ділитися на групи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів.

6. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителеві конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного оцінювання результатів навчання.

У 2024/2025 навчальному році освітній процес у закладах загальної середньої освіти спрямовують на реалізацію Державного стандарту початкової освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 року), Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 972 від 30.08.2022), Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 року) з урахуванням досягнень впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та подолання викликів, зумовлених особливостями освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема і подолання освітніх втрат.

Для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році на рівні базової середньої освіти рекомендовані модельні навчальні програми для 5-7 класів.

На основі модельної навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) вчитель/вчителька складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнівства. Календарно-тематичне планування складають у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Воно може бути об'єднане з навчальною програмою в один документ. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя / вчительки.

Учитель / вчителька може впродовж навчального року робити зміни в календарно-тематичному плануванні, відповідно до того, як учні й учениці засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем і змістових модулів. Головним завданням для вчителя/вчительки є забезпечення досягнення учнівством обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом для певного циклу навчання.

Обов'язкові результати навчання описані в Державному стандарті через конкретні результати та відповідні орієнтири для оцінювання і мають бути досягнуті протягом опанування навчального предмета чи інтегрованого курсу освітньої галузі. Тому надзвичайно важливого значення набуває розподіл конкретних освітніх результатів, визначених Державним стандартом, у межах навчального року в 5, 6 та 7 класах.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-7-их класів у 2024-2025 здійснюватиметься згідно наказу МОН України від 02 серпня 2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Необхідно, звичайно, наголосити на тому, що помітна вагома відмінність у підході до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, згідно наказу МОН України від 02 серпня 2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» порівняно з попередніми Методичними рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, які втратили чинність.

В чому ж відмінність? Не складно помітити те, що один з видів оцінювання, а саме звичне для освітян поточне оцінювання, відповідно до оновлених чинних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, не є обов'язковим.

Проте, враховуючи норми Закону України «Про повну загальну середню освіту», стаття 17 «Оцінювання результатів навчання учнів та їх атестація» основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Узагальнивши результати вивчення питання доцільності поточного оцінювання для оцінювання загальних результатів навчання, варто наголосити на тому, що Закон України «Про повну загальну середню освіту» має вищу юридичну силу над наказом

Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», відповідно пропонуємо проводити поточне оцінювання результатів навчання, проте вважати його поурочним оцінюванням результатів навчання здобувачів освіти, що носить корекційний характер для подальшого формування стійких результатів навчання, та не враховувати поточне оцінювання для виставлення результатів тематичного оцінювання.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогам до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Семестрове та річне оцінювання може бути скориговане.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми ліцею.

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1093 від 02.08.2024, у семестровому оцінюванні враховують результати контролю груп загальних результатів навчання. Тому вважаємо за доцільне в календарно-тематичному плані визначити відповідність кожного очікуваного результату, якого необхідно досягти на уроці, певній групі загальних результатів, визначеній у Державному стандарті.

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Рекомендації) семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних

результатів за критеріями, що наведені в Додатках 1 та 2 до Рекомендацій. На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляють загальну оцінку результатів навчання за семестр. Оцінки за окремі групи результатів і загальну оцінку з семестр виставляють у класний журнал і свідоцтво досягнень. Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри.

За рішенням педагогічної ради закладу (протокол №1 від 30.08.2024 року) для учнів 5 класу визначено адаптаційний період впродовж вересня 2024 року, у ході якого здійснюється «позитивне» оцінювання результатів навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою (7-12 балів), здійснюється поточне та тематичне оцінювання, яке носить коригувальний характер для подальшого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснювати за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству: 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями. Загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета/інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти виставляти на підставі оцінок за групами результатів. Підсумкове оцінювання за рік не здійснювати. Річну оцінку виставляти на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Семестрові оцінки у Свідоцтво досягнень виставляти за групами результатів. Проводити коригування семестрового оцінювання. Не проводити коригування річного оцінювання.

Записи у журналах здійснювати відповідно до рекомендованих видів робіт та результатів навчання, зазначених у Державному стандарті базової середньої освіти із соціальної та здоров'язбережувальної галузі відповідно Варіанту 1

Варіант 1: виконання комплексної підсумкової роботи за певною темою⁷

Теми розділів відображаються на правій сторінці журналу		Вступ. Невичерпні джерела мудрості								Велике диво казки								...	I Семестр				
№	Число / місяць / Прізвище та ім'я учня \ учениці	09 / 09	17 / 09	27 / 09	Зощит	11/10 КІР				15 / 10	20 / 10	Зощит	05 / 11	07/11 КІР									
						УВ	ПТ	ПВ	ДМ				УВ	ПТ	ПВ	ДМ	УВ			ПТ	ПВ	ДМ	
1.	.. Богдан				8	7	7	7	7			8		9	9	9	9			8	8	8	8
2.	..Вікторія				7	8	8	8	8			7		7	7	7	7		8	8	8	8	8
3.	..Діана				8	8	8	8	8			8		6	6	6	6		7	7	7	7	7

УВ – усно взаємодіє (ГР 1); **ПТ** – працює з текстом (ГР 2); **ПВ** – письмово взаємодіє (ГР 3); **ДМ** – досліджує мовлення (ГР4)
Семестрова оцінка за певною групою результатів є середньоарифметичним за контроль знань за обрану групу, яку перевіряли під час КІР.

Записи у журналах здійснювати відповідно до рекомендованих видів робіт та результатів навчання, зазначених у Державному стандарті базової середньої освіти із усі інших галузей відповідно Варіанту 2

Варіант 2

Ліва сторона журналу

Темі розділів відображаються на правій сторінці журналу		СКАРБНИЦЯ НАРОДНИХ КАЗОК						СЛУХАЄМО ГОЛОСИ ПРИРОДИ						ГР1 Усна вимога	ГР2 Робота з текстом	ГР3 Письмова вимога	ГР4 Дослідницька діяльність	І семестр	Скоригована														
		ГР1	ГР3	ГР2	ГР4	ГР2	ГР3	ГР1	ГР4																								
№	Прізвище, ім'я учня	04 10	07 10	11 10	14 10	18 10	Зощит 04 11	11 11	14 11	18 11	21 11	25 11	28 11	Зощит 02 12	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4			
1	А	10		8		9	9	7		9	10	8		9	9	7	10	9	8	7	9		10	9	8	7	9		10	9	8	7	9
2	Б	9		8		9	9	8		9		9		10	8	8	10	9	9	8	9		10	9	9	8	9		10	9	8	9	
3	В	7		5		7	8	7		7		6		6	8	7	7	7	6	7	7		7	7	6	7	7		7	7	6	7	

Права сторона журналу

з/п	Дата уроку	Зміст уроку	Домашнє завдання
1	04.10	Казки народів світу. (ГР1 Аудіювання)	Завдання 11 сторінки 19 у підручнику (Письмова в зошит).
2	07.10	Японські народні казки "Момотаро, або Хлопчик-Персик".	Читати та переказувати казку "Момотаро..." Відповісти на запитання 2, 3.
3	11.10	Брати Грімм "Пані Метелиця". (ГР1 Есе на тему «...»)	Переказувати казку "Пані Метелиця". Відповісти на запитання ст.38-39 1,2,3,4.
4	14.10	"Пані Метелиця". Характеристика героїнь.	Знати зміст казки "Пані Метелиця". Завдання 18 ст. 40 (письмова в зошит)
5	18.10	Г.К.Андерсен "Снігова королева". (ГР2 Читання вголос)	Завдання 15 ст.40 Читати казку "Снігова королева", оповідання перше та оповідання друге.
6	04.11	Оскар Вайльд "Хлопчик-Зірка" (ГР4 Контрольна тестова робота)	Письмова відповідь "Що допомогло Хлопчику-Зірці із жорстокого egoїста стати люблячим та милосердним".
7	11.11	Р. Кіплінг "Мауглі".	Характеристика Мауглі. Переказувати зміст "Мауглі".
8	14.11	Тварини-друзі та тварини - вороги.	Виписати в зошит закони джунглів.
9	18.11	Е. Сетон-Томпсон "Лобо".	Характери звірів і птахів.
10	21.11	Гуманне ставлення людей до тварин.	Мій- сам. Як можна обробити словом красу бондому".
11	25.11	Авторські характеристики образів тварин.	Кому ти більше симпатизуєш, людям чи тваринам? (5-6 речень).
12	28.11	"Чи можна переказати словом красу природи" (ГР1 Усний переказ)	Підготуватися до контрольної роботи
13	02.12	Слухаємо голоси природи (ГР4 Контрольна робота)	

Встановити адаптаційний період (вересень) для учнів 5-х класів, упродовж якого поточне та підсумкове оцінювання не здійснюється.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК

ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфолію	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфолію учня. Портфолію – це підбрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфолію зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказанного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учністають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони

		попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні ізповнюють пропуски у запропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одної хвилини. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка

		неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити»(наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____»(наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____»(наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео

33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місцязупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної ін формації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/ відрізняється від _____? Які характерні риси/ елементи _____? Як іще можна показати/ проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Щови можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/ стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набірвидіворботи, з якихучнісамостійноможутьобиратити, щоможутьпродем онструуватиїхнерозуміння теми. Набір представлений у виглядісітки з дев'ятиквдратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можнапопроситиучнівобирати так, щобзрештоюзакреслити «три підряд».

		Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (щось саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які виділилися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що вивже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім вінабоучень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Додаток 2

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно

<i>інформації</i>	здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що</i>	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються

охоплюються навчальним матеріалом	навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

4.3 Освітня програма базової середньої освіти 8-9 класи

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного

стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 4795 годин/навчальний рік:

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план (додаток № 2), який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової. Зміст освітньої галузі «Мистецтво» реалізовується школі через інтегрований курс «Мистецтво».

Години варіативної складової розподіляються на:

підсилення предметів інваріантної складової:

- Історія України (8-9 класи) – 0,5 години;

- Українська мова (9 класи) – 1 година;

Англійська мова (8 клас) – 0,5 години;

- Географія – 0,5 години;

Курси за вибором:

- Основи християнської етики (8-9 класи) – 1 година.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати;</p>

		<p>прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати;</p>

	ть	<p>використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового</p>

		способу життя
--	--	---------------

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів</p>

ність	<p>готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика

- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У своїй роботі педагогічні працівники використовують різні інтерактивні платформи, ресурси для урізноманітнення навчальних занять та підвищення інтересу до навчання у здобувачів освіти : learningapps , Всеосвіта, eProm, На урок, Все для вчителя, wordwall, iMindMap, padlet.com, EDUC, Matific, ChilddevelopYouTube, Game-Game, Персональний сайт учителя музичного мистецтва Лашина Ольга Миколаївна, Voki, code.org, Kahoot, Prometheus, EdEra, PhET, LearningApps, eProm, Персональний сайт вчителя інформатики Григоренка Сергія Васильовича, персональний сайт вчителів трудового навчання Палія Юрія , Яценюка Олексія, Історія Українських земель, платформа Християнський портал, Online Test Pad.

Навчальні предмети освітніх галузей: Технології та Здоров'я і фізична культура побудовані за модульною системою з урахуванням матеріально-технічних можливостей шкільної майстерні, спортивної зали, інтересів і здібностей здобувачів освіти, фахової підготовки самого учителя та можливостей закладу.

Трудове навчання для 8-9 класів передбачає навчання за такими модулями:

8 клас

Технологія виготовлення вишитих виробів.

Технологія виготовлення швейних виробів ручним способом .

Технологія виготовлення штучних квітів.

Технологія виготовлення швейних виробів машинним способом.

9 клас

Технологія виготовлення вишитих виробів.

Технологія виготовлення штучних квітів.

Фізична культура у закладі освіти передбачає навчання за такими модулями:

Легка атлетика ; Гімнастика; Футбол; Баскетбол; Волейбол; Гандбол.

Також у школі II ступеня нашого закладу створено інклюзивні класи. Це класи , в яких серед інших учнів навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. При цьому особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного учня індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу асистентом вчителя, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, забезпечення учня спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку. Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у

загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 (із змінами).

З метою формування особистості школяра на засадах християнської моралі, виховання людяності, милосердя, чесності, виховання духовно багаті особистості у 8-9 класах за рахунок варіативної частини введено вивчення предмету «Основи християнської етики» (за програмою «Основи християнської етики» рекомендовані МОН України, протокол 1/П-6347 від 13.07.2010р. та 8/1-2 від 29.06.2006р.).

Форми оцінювання здобувачів освіти Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти затверджених наказом Міністерства освіти та науки №329 від 13.04.2011.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

4.4 Освітня програма повної середньої освіти

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Типова освітня програма профільної середньої освіти – філологічний напрям, профіль української мови та літератури визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток №3)

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року.

Навчальним планом старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами - «Інформатика», «Технології», що вивчаються на рівні стандарту одночасно два предмети в 10 і 11 класі, години діляться між двома обраними предметами. Усі предмети охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. Години варіативної складової розподіляються на:

збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової згідно обраного профілю:

українська мова - 2 години;

українська література – 2 години;

англійська мова – 0,5 година;

історія України (10 клас) – 1 година;

історія України (11 клас) – 1,5 години;

факультативи, індивідуальні та групові заняття, Захист України, Автосправа.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою;

		<p>доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p>

	науках і технологіях	<p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та</p>

	компетентності	<p>відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лiніями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Форми оцінювання здобувачів освіти Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти затверджених наказом Міністерства освіти та науки №329 від 13.04.2011.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну

підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

4.4 Освітня програма для дітей з особливими освітніми потребами (Інклюзивне навчання)

На виконання абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607, на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН №814 від 26.07.2018, та Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН № 627 12.06.2018 складені навчальні плани так як інтеграція дітей з особливими освітніми потребами в заклад становить складну проблему, адже саме лише перебування дитини у широкому соціумі – це ще не запорука її успішного навчання та соціалізації. Кінцевий результат значною мірою залежить від того, які умови для цього створені, а також від наполегливої та цілеспрямованої роботи всіх учасників освітнього процесу.

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;
- інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами організовується у 1-Б,2-А,5-Б, 7-Б, 9-А класах, індивідуальні навчальні плани додаються(додаток №5,6,7,8)

Всі класи організовані відповідно до «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ вад 09.08.2017 № 588 та іншими нормативно-правовими документами.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);

- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

Для дітей з порушенням опорно-рухового апарату уроки фізичної культури проводяться за модельною програмою «Адаптивна фізична культура» (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, наказ МОН від 12.10.2022 року №899).

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями (вихованцями): розвиток слухового сприймання; розвиток мовлення; корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування; розвиток комунікативної діяльності і творчості; фізичний розвиток (ЛФК). Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом.

5. Особливості організації освітнього процесу та застосування у ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Освітній процес в ліцеї здійснюється в різних формах: очна, змішана, дистанційна форми освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди»,

урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У школі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Крім того великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів в освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;

- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Проводити уроки віддалено, не бачити учнів, не мати можливостей пояснити особисто й допомогти в момент виникнення проблеми — ще кілька місяців тому вчителі не могли й уявити таких ситуацій у своїй роботі. Але пандемія внесла несподівані корективи і змусила всіх терміново опановувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики. Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто. Щоб уникнути хаосу, серед педагогічних працівників було визначено відповідальну особу, координатора дистанційного навчання, який комунікуватиме щодо питань організації дистанційного навчання. Для вчителі школи було організоване відповідне навчання під час якого вони опрацьовували нові онлайн-інструменти, які допоможуть учням навчатись, а педагогам навчати. Це ознайомлення з платформою G-Suite for Education для її подальшого використання під час роботи за технологіями дистанційного навчання. G-Suite — це пакет спеціалізованого хмарного програмного забезпечення й інструментів для спільної роботи від компанії Google, в який входять такі популярні веб-застосунки, як Gmail, Google Диск, Google Meet, Google Календар, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації, Google Sites, Google Classroom. Використання даної платформи дозволить уникнути вимушених перерв в освітньому процесі, зробіть навчання більш доступним та сучасним.

У закладі організована сімейна (домашня) форма навчання. Вона діє для учнів, чий батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте учня зараховують до школи та закріплюють за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту. Формувальне та підсумкове оцінювання здійснюється 4 рази на рік.

6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом:

- моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення контрольних, тематичних зрізів учнів;

- участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня;
- участі у Всеукраїнських та міжнародних інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- складання та захисту наукових проєктів;
- участі в роботі Малої академії наук;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА та ЗНО.

7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітньої програми закладу на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника:

- Закон України « Про освіту»;
- Закон України « Про повну загальну середню освіту»;
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 29 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 (у 1-4 класах);
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392.

Освітня програма закладу розроблена на основі:

- для 1-2 класів – Типової освітньої програми та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 21.03.2018 № 268
- для 3-4 класів – Типової освітньої програми та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року №1273 (Типова освітня програма під керівництвом Шияна Р.Б.).
- «Типової освітньої програми I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», затверджена наказом МОН України від 26.07.2018 №814
- для 5-7 класів - Типової освітньої програми та навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 року № 235
- для 8-9 класів Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 .
- «Типової освітньої програми II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», затверджена наказом МОН України від 12.06.2018р.№627.
- для 10-11 класів - «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408 .

Поділ на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу МОН України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти України № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки України № 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української (на місцевому рівні 25 учнів) та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Можливість поділу класів на групи при вивченні окремих предметів має бути зафіксована в освітній програмі закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів у школі урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної

середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 № 621), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Інструкція щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2015 № 412.

- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

8. Навчальний план

Додаток №1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 1-4-х класів на 2024-2025 н. р.

Навчальні предмети	1	1	2А	2	3	3	4-	4-
	А	Б		Б	А	Б	А	Б
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5	5
Англійська мова	2	2	3	3	3	3	3	3
Математика	3	3	3	3	4	4	4	4

Я досліджую світ:					7	7	7	7
Мовно-літературна галузь								
Математична галузь	7	7	8	8				
Природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична галузі								
Інформатична галузь					1	1	1	1
Мистецтво:								
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Усього	19+3	19+3	21+3	21+3	22+3	22+3	22+3	22+3
Варіативна складова								
Християнська етика	1	1	1	1	1	1	1	1
Разом	1	1	1	1	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	22	22	23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної іваріативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	25	25	26	26	26	26

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №2

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 5-7-х класів на 2024-2025 н. р.

	Інваріантна складова	5-А	5-Б	5-В	6-А	6-Б	7-А	7-Б
Освітні галузі	Навчальні предмети							

Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4	3	3
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Англійська мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5
Математична	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1		
	Алгебра						2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія						1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1	1+1		
	Біологія						2	2
	Географія				1+1	1+1	2	2
	Фізика						2	2
	Хімія						1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1	1	1	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1	1	1				
	Історія України				0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Всесвітня історія				0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Громадянська освіта				0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
Інформатична	Інформатика	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1	1
Технологічна	Технології	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3
Разом		20,5+5,5+3	20,5+5,5+3	20,5+5,5+3	21,5+8,5+3	21,5+8,5+3	25,5+5,5+3	25,5+5,5+3

Варіативна складова

Факультативи

Основи християнської етики	1	1	1	1	1	0,5+0,5	0,5+0,5
Разом	2	2	1	1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	28	28	28	31	31	32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28+3	28+3	28+3	31+3	31+3	32+3	32+3

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 8 – 9-х класів на 2024-2025 н. р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	8А	8Б	9А	9Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2+1	2+1
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова(англійська)	3+0,5	3+0,5	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5+1	1,5+1	1,5+1	1,5+1
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Правознавство	-	-	1	1
Естетична культура	Музичне мистецтво	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2+0,5	2+0,5	1,5	1,5

	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		28,5+2+3	28,5+2+3	30+2+3	30+2+3
Основи християнської етики		1	1	1	1
Разом		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33,5	33,5	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		34,5	34,5	36	36

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №4

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-11 класу
на 2024-2025 н. р.
філологічний напрям
(профіль української мови та літератури)

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класах</i>	
		10 клас	11 клас
Мови і літератури	Українська мова	2+2	2+2
	Українська література	2+2	2+2
	Іноземна мова(англійська)	2	2
	Зарубіжна література	1	1
Суспільствознавство	Історія України	1,5+1,5	1,5+1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Громадянська освіта	2	-
Математика	Алгебра та початки аналізу та	3+1	3+1

	геометрія		
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1
	Фізика, астрономія	3	4
	Хімія	1,5	2
Вибірково-обов'язкові предмети	Технології	1,5	1,5
	Інформатика	1,5	1,5
Здоров'я і фізична культура	Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
	Фізична культура	3	3
Разом		27+7+3	26+7+3
<i>Варіативна складова</i>			
Факультативи			
Основи християнської етики		1	-
Автосправа		-	2
Разом		1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		38	38

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №5

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
середньої освіти з українською мовою навчання для дітей із затримкою
психічного розвитку

Відповідно додатка №1 до Освітньої програми та додатка №16 до наказу МОН
України №627 від 12.06.2018
(інклюзивна форма навчання)

Родчина Віталія Романовича

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Англійська мова	2

	Зарубіжна література	1
Математична	Математика	4
	Алгебра	
	Геометрія	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Біологія	
	Географія	2
	Фізика	
	Хімія	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Етика/курси морального спрямування	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	
Громадянська та історична	Вступ до історії України	
	Історія України, Всесвітня історія	2
	Історія України	
	Всесвітня історія	
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	2
Корекційно – розвиткові заняття		
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Разом		6
Гранично допустиме навчальне навантаження		27
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових		28

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №6

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
середньої освіти з українською мовою навчання
Бандури Богдана Степановича**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		6-Б

Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Англійська мова	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5
Математична	Математика	5
	Алгебра	
	Геометрія	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Біологія	
	Географія	2
	Фізика	
	Хімія	
Соціальна і здоров'язберезувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Етика/курси морального спрямування	0,5+0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	
Громадянська та історична	Вступ до історії України	
	Історія України, Всесвітня історія	2
	Історія України	
	Всесвітня історія	
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Факультатив	Основи християнської етики	1
Корекційно – розвиткові заняття		
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2
Разом		4
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових		31+3

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток №7

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти з українською мовою навчання
(інклюзивна форма навчання)

Ружицького Іллі Сільвестровича

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		5-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Англійська мова	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5
Математична	Математика	5
	Алгебра	
	Геометрія	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Біологія	
	Географія	
	Фізика	
	Хімія	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Етика/курси морального спрямування	0,5+0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1
	Історія України, Всесвітня історія	
	Історія України	
	Всесвітня історія	-
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Факультатив	Основи християнської етики	1
Усього:		28+3
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	1
	Розвиток мовлення	2
Разом		3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових		28+3

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
базової освіти з українською мовою навчання для дітей із затримкою
психічного розвитку

Відповідно додатка №5 до освітньої програми та таблиці №16 до наказу МОН
 України №627 від 12.06.2018
 (інклюзивна форма навчання)
Бандура Андрій Степанович

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класах</i>
		9-А
Мови і літератури	Українська мова	2+1
	Українська література	2
	Іноземна мова(англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5+1
	Всесвітня історія	1
	Правознавство	1
Естетична культура	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		30+2+3

Корекційно – розвиткові заняття	
Корекція розвитку	2
Разом	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	34
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових	37

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток № 9

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти з українською мовою навчання
СЛИВІНСЬКОГО Івана Івановича

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		1-А
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	5
	Іноземна мова	3
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	8
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво*	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3
Основи християнської етики		1
Усього:		22+3
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	1
	Лікувальна фізкультура	3
Разом		4

Гранично допустиме навчальне навантаження	25
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових	29

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток № 10

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти з українською мовою навчання
САВЛЮКА Максима Михайловича

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		2-А
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	5
	Іноземна мова	2
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	8
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво*	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3
Основи християнської етики		1
Усього:		22+3
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2

Разом	4
Гранично допустиме навчальне навантаження	23
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових	27

Заступник директора з НВР

Ольга Карась

Додаток № 11

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти з українською мовою навчання
ДУЛЕБИ Івана Миколайовича

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		1-Б
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	5
	Іноземна мова	2
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	7
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво*	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3
Факультативи	Основи християнської етики	1
Усього:		22+3
Корекційно-розвиткова робота	Фізичний розвиток	2
	Розвиток мовлення	2
	Розвиток зорового сприйняття	2

Разом	6
Гранично допустиме навчальне навантаження	23
Сумарна кількість годин інваріативної та варіативної складових	23

Заступник директора з НВР

Ольга Карась